

Előfizetési árak:
egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árák szerint.

A lap megjelenik minden csütörtökön.
Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
hová a lap anyagi részét illető közlemények és előfizetési penzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Az új község háza.

Egy évszázad viharzott el, amióta a kis, jelentéktelen helységről, virágzó községgé, Magyarország fővárosának ugyszólva gyarvárosává fejlődött Ujpest.

Nem a külső fényben, a polgárság vagyonát fölösleges módon terhelő ezimában igyekezett kiválni községünk mindaddig egyéb városok között; polgárai komoly munkával, ernyedetlen szorgalommal, az ipar és kereskedelem fejlesztése által tették jelentékeny községgé, mondhatjuk, várossá Ujpestet.

Községünk területe, — lakossága — és társadalmi életének fejlődéséhez képest közigazgatásunk is megfelelő mértékben nagyobb hatáskört, nagyobb személyzetet, számos új ágazatot nyert; csak a közigazgatási hivatalok nyelve maradt a régi.

Az a kiesiny, rozoga, ódon ház, a melyben jelenleg községi hivatalaink szoronganak, a kiesiny helység adminisztrációjának megfelelt; de a nagy község szervezett közigazgatásának igényeit már sehogysem elégítheti ki többé. A legjobb akarat, a legigyekezőbb buzgalom sem akadályozhatja meg, hogy hivatalaink ezelszerűtlen, szűk elhelyezése, sokszor beláthatatlan káros hatással ne legyen közügyeink fejlődésére.

Örömmel látjuk tehát, hogy a kiküldött építőbizottság a tervpályázat kiírása által megtette az első lépést az új község háza felépítésére.

A tervpályázat előttünk fekvő programja arról tesz tanuságot, hogy az építőbizottság, annak megszerkesztésénél szem előtt tartotta mindazon szempontokat, a melyek ezen, községünk jövő fejlődésére életbevágó fontosságú kérdésnek sikeres megoldásánál figyelembe veendőek.

Teljes megelégedésünkkel találkozunk első sorban az új község ház helyének megválasztása. Az István-térnek az István-ut felüli oldala, a mely az új község háza számára kijelöltetett, egyesíti magában mindazon feltételeket, a melyek egy ezelszerűen szituált várossá háza helyéhez fűzhetőek.

A nagy szabad tér, a mely a monumentalitás épület emelése, valamint kellő parkírozás által irigyelt díszes lesz községünknek, gyönyörű távlati hatást fog biztosítani ezen első nagyszabású középületünknek. Ezt bérházak közé be-

kelni szépészeti szempontból valóságos bűn volna. Az előirányzott kétszáz ezer forintnyi összeg elég ugyan egy minden igényeinket teljesen kielégítő község háza felépítésére és berendezésére, de nem elég ezenfelül a szükséges telek beszerzésére is. Hogy mily befolyással van a hivatalos helyiségek világosságára, ezelszerű beosztására az, hogy ha az épület teljesen szabadon, vagy térre építhető, az fölösleges fejtegetnünk.

A község anyagi helyzete a leggazdaságosabb építkezést teszi köteleességünké; így tehát nem kevésbé fontos az a kívánalom, hogy az új község háza jövedelmező bérhelyiségeket is tartalmazzon, ezek azonban szintén csak akkor bírnak értékkel, ha élénk forgalmi útvonalon állanak. S éppen a kijelölt hely, — a villamos vasutak hálózatának gócpontja — elégíti ki leginkább ezen kívánalmat is.

A pályázati program részletesen sorolja fel azon helyiségeket, a melyek az emelendő két emeletes község házában helyet foglaljanak s ezen sorban megtaláljuk mindazt, ami közigazgatásunk helyes, ezelszerű, zavartalan működését számos évtizedekre biztosítja.

Álljon hát nemsokára a *mi házunk*, s hirdesse büszkén községünk polgárságának életterejét. Legyen igazainknak, javunknak öre, közügyeink fejlődésének mindenha forrása.

S előjáróságunk s tisztviselőink teljesítsék majd benne öntudatosan, buzgón köteleességüket Ujpest javára.

H. A.

M. T. K.

Van a székesfővárosnak egy társadalmi köre, a melyben a nemzeti munkái gyűlnek össze, részint kipihenni a szellemi munka fáradalmait és azokat kellemes szórakozással ellensúlyozni, részint pedig megbeszélni azokat a dolgokat, melyeket a hazai kultúra felvirágoztatása, a népnevelés ügyének intenzívebbé való telele miatt foganatosítani kell. Ez a magyar tanítók otthona: a „*Magyar Tanítók Kaszinója*”

Ez a kör képezi a magyar népnevelés és tanügynek központját, innen indul ki minden eszme, minden törekvés, a lelkesedés a népnevelésügy és tanügy felvirágoztatásáért. Ez van hivatalva a tanügyet, a társadalommal összekapcsoló, a fővárosi és vidéki tanítóságot lassankint egységes, összetartó társadalmi tényezővé tömöríteni.

Ebben a szerény körben érintkezik a közoktatásügyi miniszter, főpolgármester, polgármester, tanfelügyelő stb. a tanítósággal és mint legjobb barátok, fesztelenül, a szere-

tel legszebb jeleivel beszélnek meg a haza ezen fontos ügyét, az eddig mostoha sorban részesült tanügyet. Igen a miniszternek sem derogál elmenni abba az otthonba, a hol a tanítók meleg tűzhelyen, a kartársi szeretet, a lelkesülés lángja lobog, a hol mindenki otthon van és tárt karokkal fogadtatik, ha tanító vagy tanügybarát. Mindenki a ki a tanügyet szereti és annak felvirágoztatását szíven hordja. A M. T. K.-ban megszűnt a rangsor. Ott az egyetemi tanár, gimnáziumi vagy polgári iskolai tanár épp' oly jól érzi magát, mint az a szegény falusi tanító, a ki feljött Budapestre, annak nagyszerűségét bamolni és otthonát találta a M. T. K.-ban, a hol mint szerető kartársat testvéri szeretettel magukhoz ölelik. Szóval a M. T. K. a tanferfiak központja, szíve, lelke. Itt vidul fel az ellankadt test és kap új erőt a lelek a haza legszebb munkájához: a tanításhoz.

A M. T. K.-ja három éve áll fenn és ezen idő alatt rendkívül sokat tett a népnevelés és tanügy előmozdítása érdekében. 760 tagja van, ezek közül mindegyiknek van egyik vagy másik bizottságban működési köre, úgy hogy a tagok szellemi kineve nem marad tétlen, hanem mindenki érvényesítheti, s ezen körülmény tette lehetővé azt, hogy *Senyei Ferenc* az érdemekben gazdag igazgató-tanítónak nagy alkotása a M. T. K.-ja, az ő büszkeségére oly nagy munkára képes és rövid fennállása alatt oly hatalmas tényezővé vált.

A M. T. K. most tartotta ezidei tisztújító közgyűlését, a melyen megválasztották: Igazgatókka: *Senyei Ferenc* (intéző-igazgató), *Brandner Albin* (penzügyi), *Klement Alajos* (vigalmi), *Nagy László* (tanügyi) és *Revhegyvi Iván* (gazdasági). Titkárra: *Szabó B. László*. Az igazgatótanács tagjaivá: *Bánó József*, *Barezen János*, *Baumann József*, *Bredl Sándor*, *Bródy Aranka*, *Benke Balázs*, *Budinszky Károly*, *Czimmermann Antal*, *Cserjessy József*, *dr. Csiky Kálmán*, *Cservenka Ferenc*, *Eller Ferenc*, *Erschinger János*, *Ember Károly*, *Erődy Ernő*, *Falvay Antal*, *Farkas József*, *Földes Géza*, *Garay Antal*, *Gergelyi István*, *Gergelyi Jakab*, *Grüntner Antal*, *Gozdu Maria*, *dr. Gócz József*, *Gyulányi Adolf*, *Halasz Ferenc*, *Herchl Tibor*, *Hermann László*, *Hetzner József*, *dr. Heinrich Gusztáv*, *Heim Rózsa*, *Heczey Nándor*, *Hindy Kálmán*, *Jenny József*, *Kalmar Benőné*, *Kiss Béla*, *Kiss Ildibert*, *Kiss Károly*, *Kenderovits Károly*, *Kovalovszky József*, *Krényay Adolf*, *Kugler János*, *Kurtz Soma*, *Kuzmich Gizella*, *Laczkovits Károly*, *Lakits Vendel*, *Leloczky Ferenc*, *Lehner Vilmos*, *Linczenpoltz Jánosné*, *Lindtner Károly*, *Liptay Zsigmondné*, *Matzinger Lujza*, *Martonffy Márton* ipariskolai főigazgató, *Minke Béla*, *Molnár Katalin*, *Móra Ist. án*, *Moussong Geza*, *Moussong István*, *Nagy Lajos*, *Nonn Nándor*, *Pagács János*, *Peterty Sándor*, *Rákoczy Lajos*, *Radnay Sarolta*, *Ring István*, *Rózsa-völgyi Paula*, *Rosmanith Vilmos*, *Santba Lajos*, *Schäffer Sándor*, *Scherer Kálmán*, *Schuller Alajos*, *Schmiedt Albin*, *dr. Serédi Lajos*, *Spannberger Alajos*, *Srevitzer Lajos*, *Stolmar László*, *Schön József*, *Szabó István*, *Suchlik Endre*, *Szava János*, *Szende Antal*, *Sziklász Adolf*, *Szöke István*, *Tanos Imre*, *Tanos Sándor*, *Trajtler Károly*, *Töpfuer József*, *Ujváry*

A „Telefon-Hirmondó“-ban

lapunk szerkesztősége által holnap, pénteken este fél 9 órakor rendezendő hangversenyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Bela Vajdasy Gusztáv, Varga Pál, Várady Amadé, Vörös Kálmán, Vaszkó György, dr. Veredy Karoly, Véhner Gyula, Waiter Karoly, Wolkenberg Gyula, dr. Vaszely Ödön. Felügyelő-bizottság tagjaiva: Elnök: Gulyas Ferencz, alelnök: Bardocz Pá. Rendes tagok: Balog Márk, Biczó Daniel, Brenner István, Bükkeri Gusztáv, Clair István, Daras Malvin, Ehmaun Ferencz, Freund Vilma, Gondos József, Göndöcs József, Havas István, Kaan Géza, Koczóh Pál, Kovalovszky József, Kugler Sándor, Kuzmick Elek, Landherr Rudolf, Linzenpoletz János, Nagy Karoly, Rathmann János, Rau-eh Inna, Roth Lajos, Uhlrich Adolf.

Kíváncsok volna, ha az újpesti tanítók, kiknek száma majdnem száza emelkedik, tömegesen belépnek a M. T. K.-jába. Mi azt kívánjuk, hogy a M. T. K.-ja a tanügy felvirágzására és a nemzeti kultúra javára minél hathatósabban működhesse. Erre pedig a tanítóság egész táborának a közreműködése szükséges. Hisz Jókai Mór dr., köszörű költőnk már régen mondta: „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani és az a hódítás a tanítókra vár.” Tehát hódítsuk meg! A hadi szállás ott van a M. T. K.-ban, ott gyülekezünk össze mi katonák.

A mi hangversenyünk.

Lapunk szerkesztője holnap, pénteken este fel 9 órától, fel 10 óráig kellemes szórakozásban fogja részesíteni a »Telefon-Hirmondó« előfizetőit. Hangversenyünkkel abból az alkalomból rendezzük, hogy a »Telefon-Hirmondó« kiterjesztette hálózatát Újpestre és ezáltal ezen nagy-szerű és sok élvezetet nyújtó találmánnyal Új-pestet közelebb hozta nemcsak a fővároshoz, hanem az egész világhoz. Újpesten most már alig fel, vagy egy órával különbséggel tudomást lehet szerezni arról, hogy mi történik az országban, sőt a messze külföldön is úgy, mintha csak az ember ott lenne az esemény színhelyén. A »Telefon-Hirmondó« az unalmas esteket meg éppen élvezetessé teszi, amennyiben most mindenkinek módjában van az opera előadást, vagy egy-egy magas színvonalon álló hangversenyt, szépen kegyelmesen, otthon egy-egy eszes tea mellett, a jól befűtött szobában meghallgatni. Holnap szerkesztőseink akar az újpesti közönségnek kedveskedni és a holnapi este egy hangversenyyel élvezetessé tenni. Hogy ez jól fog sikerülni, garanciát nyújt nekünk a közreműködők díszes névsora és a változatos műsor, melyet itt közlünk:

Az Újpesten megjelenő „Közérdek“ szerkesztője által f. évi február hó 4-én este fel 9 órákor a „Telefon-Hirmondó“ szerkesztőségében rendezendő hangverseny műsora.

1. A hallgatók üdvözlése, Endre János szerkesztő által.
2. »Nyilány.« Zongorán előadja: * * *
3. »Részlet.« Planquette R. »Rip van

Winkle« operettejéből. Énekli: André József, zongorán kíséri: Fodor Ernő.

4. »Románca d-dur« Hazslinszky Gusztáv-tól. Hegedűn előadja: Hazslinszky Gusztáv, zongorán kíséri: ifj. Tóth József.

5. »A kiralyne belepó ariája.« Meyerbeer »Hugonották« című operájából. Énekli: Berényiné Hazsly Hermin, zongorán kíséri: Fodor Ernő.

6. »Egy újpesti szép asszony titka.« Humoreszk, írta és felolvassa: Krix-Krax. (1-ső rész.)

7. »Madárdal.« Leoncavalló »Bajazzo« című operájából. Énekli: Szolepésnyei Linka, zongorán kíséri: Hartmann Elek.

8. »Valse Impromptu As-dur«, Liszt Ferencztől. Zongorán előadja: Fodor Ernő.

9. »Balaton melletti dalok.« Dankó Pistától. Énekli: Andréjka József, zongorán kíséri: Fodor Ernő.

10. »Keszegő leány.« Kovács Endretől. Énekli: Berényiné Hazsly Hermin, zongorán kíséri: Fodor Ernő.

11. »Air.« Bachtól. Hegedűn előadja: Hazslinszky Gusztáv, zongorán kíséri: ifj. Tóth József.

12. »Egy újpesti szép asszony titka.« Humoreszk, írta és felolvassa: Krix-Krax. (II. rész.)

13. »Grand valz r.« Luigi Wenzanótól. Énekli: Szolepésnyei Linka, zongorán kíséri: Hartmann Elek.

14. »Tevédésből.« Koltemény, Bangó Pétertől szavalja: André József.

15. »Elhervadt« dal, Proch Henrikstől. Énekli: Berényiné Hazsly Hermin, zongorán kíséri: Fodor Ernő.

16. »Ideál keringő.« Winternitz Totis Terztől Zongorán előadja: * * *
»Zauszo.« mondja Endre János.

Heti tájékoztató.

Február 28 nap.

3. csütörtök. Bulász. Görögország király-sága nyitvánisa 1830
4. péntek. Veronika. Bem fenyves győzelme Erdélyben 1849. Lapunk szerkesztőségének hangversenye a »Telefon-Hirmondó«-ban este fel kilencz órákor.
5. szombat. Ágota. Guyon beveszi a bra-niszkói szorosát 1849.
6. vasarnap. Dorottya. Mátyás király ostromolja Bees városát 1485. Az »Újpesti ke-keskedő és iparosifjak önművelődési köre« közgyűlése d. u. 3 órákor. Felolvasó-estelye este 8 órákor.
7. hétfő. Rikárd. IX. Pius pápa meghalt 1878.
6. kedd. Math. János Stuart Mária lefejze-tése 1587.
9. szerda. Apollonia. Gabelsberger Ferencz Xaver szül. 1789.

A „KÖZÉRDEK“ TÁRCZÁJA

Jogczim.

Vannak emberek, akik ezél nekül soha nem esleksenek. Mielőtt valamit tennének, keresik arra a jogczimet. És ez nem is rossz dolog. Ők ha valamit elkövettek, annak mindig tudják urát adni így az eredmények-ert nem mindig felelősek. Nem felelősek pedig különösen akkor, ha a jogczim ügyesen és okosan lett megválogatva. Ilyen emberek, hogy sértés ne essék, mondjuk: úri emberek, a többek között. Tuchmann Lipól, a fiatal öreg: Szel Manó vagy amint mondják: Man-eci, a talán nem annyira kikapós, mint inkább vig patikárius és dr. Lichtmann Henrik, akinek éve az, hogy nem a ruha teszi az embert, hanem az ember a ruhát s aki a jog-czimek kieszeleében, mint ahogy ezáltal is megmutatta, kapacitás. Ez a három úri ember, mint az életben nem ritka dolog, velet-lenül találkoztak. A találkozás, szinte egész veletlenül, a Gombos-fele vendéglő előtt esett meg. A találkozás első percében pillantásuk egymásra, aztán mindhármuké egyszerre a vendéglő tükörablakán keresztül a megvilá-gított étterembe ülő társaságra esett. Se szó, se beszéd, aztán nyikkanl egyet az ajtó kilincse és mikor a második nyikkanás hallat-

szott, akkor már mind a három ur hiányzott az aszfalttól, miért? — mert bundájuk már beül volt az ajtón s ők benne voltak a bundában.

Nem tudnánk a dologról tovább semmit, ha ők valami híkos helyre leptek volna be, de hat a Gombos-fele vendéglő nyit hely, oda barked, sőt mi is engedelm nekül bejut-halunk.

Megláthattuk és meghallgathattuk tehát egész bátra a tovább történeteket is. Egyideig nem hallottunk semmit, csak láttunk. Láttuk ugyanis azt, hogy dr. Lichtmann Henrik erősen gondolkodik, a többiek pedig segítenek neki. Erre az időre esett, hogy a terembe egymásután szállingóztak be: Kolozsváry Gyula rendőrkapitány, Friedmann Árnin bankigazgató, Sonnenfeld Miksa és Sonnenfeld Lajos vaskereskedők, dr. Eisner Simon ügy-ved, Weisz Dáni gyáros, Schön Bernát papír-kereskedő és Deucht Ign. ez nagyfúvaros. Ezek az urak valamennyen szuggeralva lettek a gondolkozásra, ami utóvgre is az una-lomba ment volna át, ha éppen idejében dr. Lichtmann Henrik szóra nem nyitja ajakát. Nagy feneket kerítve behatóan magyarázta, hogy ezél nekül így együtt ülmi nem úri emberekhez illő dolog. Jogczim kell ahhoz. Ő megtalálta a jogczimet. Hogy az jó, ahhoz szó nem férhet. Ezért indítványozta, hogy Reisz J. Dávid szódagyáros izr. hitközségi

A miniszterek fogadnak. Minisztereink fogad pénteken d. u. 4—5 óráig. — Belügyminiszter fogad pénteken d. u. fel 4—5 óráig. Pénzügyminiszter fogad hétfőn d. u. 3 órákor — Honvédelmi minisz-ter csütörtökön d. e. 10—1 óráig. — Földmívelés-ügyi miniszter kedden d. u. 4 órákor. — Horvát-szlavonországi miniszter naponként (vasárnap kivé-televél) 8—10 óráig. — Igazságügyminiszter csütör-tökön d. u. 1 órákor. Vallás- és közoktatásügyi mi-niszter csütörtökön delután 4 órákor. — Kereske-delmi miniszter fogad hétfőn d. u. 4 órákor.

Budapesti látványok.

Az új országház kupolacsarnoka megte-kinthető 50 krert 10 órától 1-ig.

Deák-mauzeum a kerepesi-uti temetőben megtekinthető esti 5 óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva 5 órától 8-ig. Bepó-díj 30 kr.

Nemzeti muzeum. Nyitva 9 órától 1 óráig.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó ki-állítás, kereskedelem-történelmi muzeum és keleti mintatár, az iparszarnokban, deléltől 9 órától delután 2 óráig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott d. e. 9 órától d. u. 2 óráig.

Magyar házi-ipari központi bazár. Kere-pesi-ut 22. I. emelet, d. e. 9-től esti 7 óráig.

Tudakozó-iroda és nyilvános szakkönyvtár.

Kerepesi-ut 20 sz. a. d. e. 9—12 d. u. 3—6-ig. Szabadalmi levéltár nyitva egész nap.

Allatkert. Nyitva egész nap. Bepó-díj 30 krajezar.

Féherkereszt-egylet (saját épületben) Mo-zsar-utca

Mentő-egyesület a Markó- és Solyom-ut-czak sarkán.

HIREK.

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit és jó barátait, miszerint lapunkat ter-jeszteti és ismerőseiknek ajánlani sziveskedjenek.

— Szerkesztőnk betegsége. Endre János, lapunk szerkesztője két havi betegsége után annyira jobban van, hogy múlt hétfőn ismét megkezdte hivatalos működését. Gyógyítást Fuchs József — körhízi főorvosnak köszön-heti, aki legnagyobb gondnal és fáradsággal ervegyesítette tudományos szakértelmét beteg szerkesztőnk gyógykezelésében.

— Családi öröm. Márkus Sándor helybeli bankár kedves nejé e hó 1-én egy egészséges fiával lepte meg férjét.

— A fogyasztási főnöki állás megszünte-tese. A közsegi előjáróság e hó 1-én tartott ülésen kimondotta, a fogyasztási főnöki állás megszüntetését, amit különben már régen meg lehetett volna tenni, mert a fo-gyasztsági szabályzat annak semmiféle jogokat nem biztosított s így arra szükség annál ke-vesebb volt, mert a könyvelő és az ellenőrök teendőit minden megerősítés nélkül ellátni képesek. A főnöki állás megszüntven, a fo-gyasztsági héri-t feletti felügyelettel egy köz-segi előjáró fog megbízást. Amennyiben a

alelnökök történet megválasztását ünnepe-lik meg. De nyomban!

Riadó eljennel fogadtatott az indítvány és kiegészített azzal, hogy az ünnepeit more patrio ezitáltassék meg. Harman men-tek az ünnepefőrt, aki, amikor a deputa-tió hozzá bekopogott, azt híven, hogy ren-geget mennyiségű szódasüveg expiodált, ijedten ébredt fel alimból és akarva, nem akarva, elcipeltetett az ünnepegy szinhe-lyere. Itt megdörzsölte szemét, s akkor látta, hogy kik fogadják őt tomboló hurrah kiáltá-sokkal. Ajkai mosolyra vonultak és láthatólag örült a megtisztetésnek.

Kolozsváry Gyula kepta fel a szót és magát tiszteleibeli zsidónak vallva, ellette az ünnepefőt, majd Sonnenfeld Miksa ragadta meg a poharat és Friedmann Árnin ellette, mint akinek érdemül tudható be, hogy ő szemelte ki Reisz J. Dávidot az alelnöki ál-lásra, utána Schön Bernát emelkedett szó-lásra és poharat dr. Lichtmann Henrikre ürítte, mint aki az ő professzora s akinek ő asszisztense és akinek ez alkalommal is legfőbb érdemül tudja be a jogczim megválasztást, melynek ezegere alatt most együtt lehetnek. Dr. Lichtmann Henrik, a jogczimes, áll fel, es igen találós beszédben Friedmann Ár-mint ellette, mint az újpesti zsidók Mózesét, aki bibliai elődjéhez hasonlóan, az izr. hitközség regenerálását keresztül vitte,

közsegi előjáróság felelős a berletért, ez az intézkedés helyesnek látszik. Ugyanekkor kimondották, hogy egy közsegi gazdai állás rendszeresítését fogják a képviselőtestületnek javasolni. Erre ideiglenesen míg az állás creálva lesz, Rákóczy Aladár eddigi fogyasztási főnököt alkalmazták. Várady Ignác fogy. ellenőrnek ez állásáról való lemondását elfogadták. Ugy halljuk hogy erre az állásra Busfi István volt közgyámot fogják alkalmazni.

— **Halaszat. csónakázás. korcsolyázás.** A halászati jogot 3 évre az újpesti öbölben Erkel Gyula zenedei főigazgató, szenvedélyes horgász berelte ki több társával együtt, míg a csónakázást Splivaló halászmester, a korcsolyázást pedig Radnai Manó a sziget berlője.

— **Az ötödik évforduló.** Az „*Újpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre*” február hó 6-án tartja — mint már lapunk múlt számában megemlítettük — V. évi rendes közgyűlést, mely alkalomból a kör ugyanaznap este öt éves fennállásának emlékére felolvasó-estélyt rendez. Itt megemlíjük, hogy a felolvasó-estélyen, mely igen szépen igérkezik, *Freyler István*, a körnek mind az öt éven át volt titkára, felolvassa az általa megírt öt éves fennállási történetet. Ezenkívül felolvasást tart a kör jelenlegi elnöke *Endre János*, lapunk szerkesztője. A műsor főbb pontja pedig magánjelentékből, ekekből és szavaltából fog állani. A műsor után táncz lesz, ugyszinté confetti és világposta. Milyen a kört üdvözljük ez alkalomból, vele együtt nem mulaszthatjuk el üdvözlőn *Freyler István*, aki oly kiváló buzgalommal és kitarással vezette a kör ügyeit öt éven keresztül. Önéki köszönheli a kör megereszt, hogy oly szép sikereket ért el működésében, az ő lelkésedése és kifartása volt az összekötő kapocs a kör tagjai között, akik őt azért mindig rajongással vették körül. — Most, hogy a kör öt éve működik, a közönség figyelmét felhívjuk rá, mint olyan testületre, mely ifjaink között az önművelődést kultiválta, s a műkedvelés terén közegünkben, — hol színesnek nincsenek — szép eredményeket ért el az általa előadott színművekkel.

— **Az »Újpestvidéki takarékpénztár részv. tars.«** múlt vasárnap tartotta a részvényesek meleg érdeklődése mellett ezidei közgyűlést. A közgyűlésen megyeri Krausz Lajos elnök elnököl, aki röviden üdvözlöve a jelenlévőket felkérte az igazgatóság és felügyelő-bizottságot jelentéseiknek előterjesztésére. Az igazgatóság jelenti, hogy az elmúlt évben, az intézet minden egyes üzletága tetemes emelkedést mutat fel. Takarékbetét volt az elmúlt évben 656258.23 korona, törzsbetét 51569.97 korona. Váltószámlálás 40 19033.98 korona, váltó-visszleszámlálás 2250334.96 korona. Pénzüri forgalom 212310005.54 korona. A kötes kövelések leírása után az 1896. évről áthozott 852 kor. 75 fillérrel együtt a tiszta

nyereség 36053 korona 68 fillér, melyre nevezte az igazgatóság a következőket javasolja: 1802 korona 68 fillér mint az alapszabály szerint megállapított 5% a tartalékalpra, 5408 korona 04 fillér az igazgatóságának alapszabályszerűen járó 15% jutaléka 24000 korona osztaléokra (8%-nak megfelelően, részvényenként 8 koronát), a maradványból: 4801 korona 32 fillér a tartalékalpra és 41 korona 64 fillér, a jövő évi számlára irassek. E javaslat szerint a tartalékalap 12250 koronára emelkedik. A közgyűlés a javaslatot elfogadta. A felügyelő-bizottság jelenti, hogy az igazgatóság zárszámadásait, mérleg- és nyereség- és veszteségszámlát átvizsgálta és azokat a fő- és segéd-könyvekkel összeegyeztetve, helyesnek találta. Erre a közgyűlés úgy az igazgatóságának, valamint a felügyelő-bizottságnak a fennmenyent megadta. Ezután megejtették a választást. Megválasztattak az igazgatóságba: megyeri Krausz Lajos elnöknek, Forneheim Dávid, dr. Hedervári Soma, Hadl József, Löwy Bertalan és Zsoldos János; a felügyelő-bizottságba: Schreiber Gyula, Ivánka Pál, Forneheim Izidor és Tahy István. Ügyésznek: dr. Kiss Sándor. A választmány kiegészítése után a közgyűlés véget ért.

— **Az »Újpesti kaszinó« közgyűlése.** Évek óta nem volt a kaszinóknak oly nagyon látogatott közgyűlése, mint a most f. évi január hó 30-án tartott közgyűlés. Nem tudjuk, hogy ezt a nagy látogatottságot a tagok elnök érdeklődésének, vagy pedig annak a pártoskodásnak tulajdonítsuk-e, mely most a kaszinóban uralkodik, de minden esetre örvendetes jelenségnek vesszük, ha a közgyűléseken a tagok nagy számmal jelennek meg. A közgyűlésen jelen volt Volfner Tivadar képviselője az éven, Újpesti színe-java, kik mindannyian meleg érdeklődéssel viseltettek a közgyűlés lefolyása iránt. A közgyűlést Csepesányi Béla Árpád a kaszinó faradhatatlan elnöke nyitotta meg, ki rövid megnyitó beszede után felhívta a titkár és pénztáros jelentéseiknek felolvasására. Kiss Béla titkár jelentésében előadja, hogy a kaszinó választmánya az elmúlt évben 18 választmányi és 2 rendkívüli közgyűlést tartott, a melyeken 76 tárgy intézettel el és hogy a kaszinóknak jelenleg 111 tagja van. Kriszt Ferenc pénztárnok jelenti, hogy a múlt évi bevétel 2165 frt 20 kr., a kiadás pedig 2095 frt 26 kr. volt, ennél fogva maradt a pénztárban 69 frt 94 kr. A hátralékos nyugtak 159 frt 50 krt képviselőnek. Dr. Venetianer Lajos írásban ajánlja, hogy a tagsági díj havi 2 fetra emeltessek. Ez ügygel a kaszinó vezetősége a közel jövőben foglalkozni fog. E után következett Kerner Gyula ügye, a ki arra kéri a közgyűlést, hogy fogadja vissza tagnak és a közgyűlés függése fel a választmány ez ügyben hozott határozatát. A közgyűlés jelen alkalommal nem bocsátkozott az ügy tárgyalásába, hanem e miatt 8 nap múlva rendkívüli közgyűlést fog tar-

tani. Ezután megejtette a közgyűlés a tisztújítást. Egyhangúlag megválasztott: elnöknek Csepesányi Béla, alelnököknek: Schmiéd Rihárd, dr. Kovács Nagy Lajos, háznagynak: Wüszner Henrik, pénztárosnak: Kriszt Ferenc, könyvtárosnak: Nemeth Gyula, titkároknak: Kiss Béla, Salamon Lajos, ellenőrnek: Szijgyártó Zoltán, számvizsgálóknak: Bobcsék István, Káger János és Benedek Sámuel, tisztü ügyésznek: Adamis Lajos. Csepesányi Béla elnök kijelenti, hogy ő az elnöki tisztet csak úgy hajlandó megtartani, ha a kaszinó tagjai őt abban támogatják, hogy a tagsági díjak felemeltessek, mert csak úgy képes ő a kaszinót arra a nívóra emelni, a melyen annak állania kell. Ezután történt a választmány megválasztása, ez már nem történt egyhangúlag, mert a jelenlevők nagy része névszerinti szavazást kívánt a minék hely is adatott. A 28 rendes és 4 pótválasztmányi tagnak megválasztása után a közgyűlés véget ért.

— **A rakospalotai közsegi takarékpénztár részv. társaság** múlt évi üzletéről a következő jelentést adta ki. Részvénytőke 50000 frt, betétek 40026 frt 29 kr váltók 153.454 frt 24 kr. Ebből visszleszámlálva 61481 frt, összes vagyon 157 695 frt 44 kr. nyereség 2716 frt 76 kr.

— **A »Jutagári« tűzoltók és munkások balja**, mely múlt szombaton tartott meg a Colosseumban, fényesen sikerült. A fővárosi tűzoltóság részéről Malvasovszky Béla főparancsnoki szárnysegéd volt jelen, azonkívül a »Csavargyár«, Újpestről pedig az »Újpesti önkéntes«, a »Pamutfonógyár«, a »Mauthner-gyár« és »Volfner Gyula és társa bőrgyár« tűzoltói voltak parancsnokukkal az elükön képviselve. De részt vett a mulatságon Götzelmann Tivadar, a jutagár fiatal igazgatója, Frey Gusztáv irodafőnök és dr. Volfner Jakab jutagári orvos is. A mulatságon, mely reggelig tartott, állandóan fesztelien kedv uralkodott, melyet elősegített a 32. gyalogezredbeli zenekar azzal, hogy faradhatlanul huzta a szebbnél szebb dallamu áriákat. A jól sikerült mulatság, mely mintegy 200 frtot jövedelmezelt jötekonny ezélra, Neubrandt János jutagári tisztviselő, tűzoltó főparancsnok érdeme. A jelen volt hölgyek nevora a következő: Asszonyok: Neubrandt Jánosné, Weleczky Imréné, Mayer Tódorné, Sautner Péterné, Oplalek Józsefné Kopp, Józsefné, Subenvoll Józsefné, Poszpsichil Jánosné, Horváth Jánosné, Tolliger Gyuláné, Jacob Pálné, Wülsch Józsefné, Bängen Jánosné, Richtarek Jánosné, Merhart Antalné, Hoppeistedt Henrikné, Jielg Józsefné, Müller Józsefné, Suhajda Józsefné, Lukászné, Márkus Jánosné, Lucati Jakabné, Löschner Henrikné, Weinberger Karolyne, Lagier Ferenczné, Leber Botbala assz. Volf Karolyne, Reichardt Henrikné, Boor Jakabné, Szenesi Boláné, Eisenberger Terez, Simon Istváné, Szamos Istvánné, Ringhoffer Antalné, Szatmáry Józsefné, Gundlach Henrikné, Pfeiler Józsefné, Burkhardt Zsigmondné, Eisenbergerné, Grabeldinger Antalné, Finitzer Lajosné, Leányok: Pipich Emma, Pipich Teresi, Richtarek nővérek, Merhan Annuska, Pfeiler Erzsébet, Bányai Jolánka, Volf Gizella, Kovács Juliska, Hasznos Irma, Weleczki Irma, Lucati nővérek, Juhász Zsuzsika, Csikos Mariska, Szatmáry Roza, Suhajda Eleika, Leber Iona, Lukász Berta, Bugyi Anna, Garasi nővérek, Tulipán Irma, Szabó Erzsébet, Guttenberg Zsuzsika, Eisenberger Anna, Löschner Anna, Safranovics Róza, Somosi Irma, Lehoczki Erzsébet, Lagier Margit, Holák Anna, Burkhardt Aranka, Indrak nővérek, Feszler Erzsébet, Osztheimer Terez, Amia Juliska, Baricz Magdolna, Wülsch Katicz, Lenkey Mariska, Schleisz Antonia, Kaufmann Rozalia, Biener Mariska, Galina Anna, Hulusz Viktor, Szabadi Mariska, Lenkey Vilma, Bottlik Annuska.

— **Az »Újpesti izr. iparos és kereskedő ifjak egylete«** e napokban tartotta első rendes közgyűlést, melyet dr. Venetianer Lajos főrabbi az egyesület vezetője nyitott meg. Targysorozat: titkári jelentés, Kafka Samu az egyesület titkára hosszasan esetelette az egyesület megalapítását, fejlődését, különösen kiemelve dr. Venetianer Lajos főtisztelendő érdemeit, melyet a kör megalapítása és vezetése körül szerzett, kérve őt tartsa tovább is pártfogásába az egyesületet. Azután kiemelte az egyesület rövid fennállása után rendezett hangversenyt, melynek rendezése kö-

templomot építetett s aztán rendezett viszonyok után visszavonult és nyugodtan adta át a bekös munkálkodás kevesbe nehez szerepét utódjainak. Ezen szép beszéd hatása alatt Sonnenfeld Adolf, a társaság trefásan „*közvélemény ur*”-nak apostrofált, szinten Friedmann Ármín érdemeit méltatta és nem kisebb hasonlattal Friedmann Ármín az újpesti zsidó hitközség Tisza Kálmánjának deklarálta mint aki teremteni és alkotni tudott — sok-sok vizsály között, A beszédek sorát Reisz J. David az ünnepeit fejezte be, aki meghatottan köszönte meg a megválasztatása által beleje helyezett bizalmat, egyszersmind kijelentette, hogy a társaság tagjait az ő vendégeinek tekinti, tessék enni, tessék inni, »was gut und theuer«!

A feleségázott kedélyű társaság élt is eme felhatalmazással — és folyt a pezsgő, mintha csak olesó szódavíz lett volna.

Ezenközben a másik jegezimes, Tuchmann Poldi, hogy a mulatság illó befejezést nyerjen, indítványozta a Közművelődési-kör helyiségebe való átrándulást.

Es a társaság hangos véleménynyilvánítások között a körbe vonult, ahol az érzelmeknek szabad folyást engedett mindenki s a hol »venokem terer dafkex nyilatkozatok közé a cigány hegedűje és a pezsgős pohár finom csengése vegyült.

E esengések okai, hogy a városból haza-

terő Zsoldos János főjegyző is közéjük nyitott.

Az a felkiállítás, amit a társaságból mintegy villámütesre kifoet, megingatta a falakat, s miután a főjegyző látta, hogy az ingás a társaság tagjaira uszora százelekban átharamlott, a családi hajlékba való esendes hazatérés eszméjét pendítette meg, amit a társaság hauggal, kézzel, lábbal ellenzett, ellenben hajlott a harmadik jegezimesnek Szol Manczinak abbéli kérelmére, hogy a mennyiben ő és a társaság több tagja igeretet tett neének, akik Friedmann Árminné urnónél vannak, hogy legkésőbb esti 9 órakor értők mennek, az idő pedig már hajnal ele jár, s így az odiumot viselni nincs bátorságuk, ennél fogva legyen szives az egész társaság vele együtt oda faramni.

A huzetokodás megkezdődött és csakhamar betörték ezigányostól, főjegyzőstől Friedmann Árminné urnó lakásába reggel fel 2 órakor. Szegény főjegyző volt a legsajnálattamellőbb, aki mindenáron szabadulni akart s akinek meg is szakadatlanul kellett járnia a megbekült Szol Manoné, dr. Elsner Simonné és Weisz Adolfné urhölgyekkel a ropogós eserdást.

Hogy meddig jártak azt tudni nem lehet, mert tudósítónk kivarni nem tudta.

Annyit megtudtunk, hogy most meg a hölgyek gondoskodnak jegezimről.

rül Wachler Hugó vigalmi bizottsági elnök hívott ki dícséretet az egyesület tagjaitól. A pénztárnok jelentését a közgyűlés az elnök egybehangzó adatai alapján tudomásul vette és megadta a tiszlikárnak a felmentvényt. Majd az új tisztikar választása került sorra, mely a következőképpen alakult meg: Elnök: Züsz Samu, alelnök: Hendl Lipót, titkár: Dicker Izidor pénztárnok: Deutsch Béla, ellenőr: Stern Hermann, könyvtárnok: Eichel József, háznagy: Dicker József. Ezek után dr. Venetiáner Lajos főrabbi legnagyobb megelégedését fejezve ki a számos megjelent tagoknak, kérve őket, hogy az egyesület céljainak elérése érdekében továbbra is oly odaadoan támogassák az egyesületet.

— **A gépgyári tiszviselők** e hó 12-én Budapesten tartandó fenyvesnek ígérkező bálján Fodor Ernő zongoratanár „Báli hangulat” című keringőjét fogja a 69. gyalogezred zenéje először játszani. A jeles keringőt minden hölgy a táncrendhez mellékelve fogja kapni. A keringő a bál napjától a könyvpiacson is meg fog jelenni és Rózsavölgyi és társa Kristóftéri udvari zeneműkereskedésében lesz kapható.

— **Elgazolta a vonat.** Vasárnap d. u. fel 1 órakor a Rákos állomáson áthaladó gyorsvonat Oremusz István vallóór nejét saját vigyázatlansága következtében elütötte. Az asszony még ott a helyszínen meghalt.

— **Kritikus nap.** Falb ugyan nem jósolt, mult hétfőre kritikus napot, de azért oly vihar dühöngött, hogy akkorát még Falb sem tudott volna megjósolni. A vihar oly arányokat öltött, miszerint az emberek azt hitték, hogy az ifélet napja érkezett. Az óriási erővel dühöngő szél háztetőket hordott le, falakat, kerítéseket döntött fel és ezimtblákat hordott szerteszét az utcákon. A Vilányi-féle újpesti csokoládé gyárban a magas keményt döntötte le és ezer szerenese, hogy a gépházra nem esett, mert a kor irtózatos szerenéselenség történt volna. A Jula-gyári vendéglő épületről levitte a szél az egész tetőt, a kath. és az izr. templom tetőjét is erősen megrongálta. A Löwy-féle fetelepről a deszkákat a szél az utcára hordta stb. A kegyetlen szél a telefon- és táviradvezetéken is sok kárt okozott.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Kamara-hangverseny.** A nagyszámú közönség, mely mult vasárnap délután megtöl-

tötte a Royal-szálloda nagy termét, igen élvezetes hangversenyben részesült, midőn az ez idei hatodik kamara-hangversenyt végig halgatta. A közönség hálás is volt, a mennyiben a művészek iránti elismerését azzal jutalmazta, hogy a kiváló gondnal és változatosan összeállított műsor minden egyes számát szünni nem akaró tapsokkal fogadta. Az érdekes műsorból kiemeljük a következő számokat: Kösslernek tartalmas, eszmedus g-moll vonós-nyegyeset, Batornak egy, hárfára, hegedűre és gordonkára hangulatteljesen írt új trióját, melyet különösen az intermezzója, könnyed, pajzán zenéjével és pikáns hangszereleléssel fogva nagy tetszést aratott s meg kellett ismételní. Smelananak zongora hármása (op. 15.) szinten nagy tetszésben részesült. A közönség különösen Grünfeld, Bürgernek, valamint Mooshammer Romának, a ki a hárfát és Kelen Idának a ki a zongora részt kezelte briliáns és virtuoz játékáért bőven osztotta a tapsokat és nem fukarkodott az elismerésnek ilyenén való kifejezésében. A hangverseny látogatottságát pedig legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy Rózsavölgyi és társánál az utolsó napon már alig lehetett beelő-jegyvet kapni.

— **Uj noták.** Több igen jó és kedves magyar dal jelent meg Rózsavölgyi és Társa és kir. udvari zeneműkereskedésében (Bpest, Kristófter 3. sz.), melyek a dal kedvelőknek bizonyára sok örömet fognak szerezni. Ezek közül felemlítjük a következőket: „Magyar katona noták” Ö-szegyűjtötte és zongorára alkalmazta: Zboray Ábris, ára: 3 korona. Ezek a legjobb 10 notából állnak, meg pedig: Katonának vagyok írva Jaj de hunczut az a Honvédőnek álltam Jaj de korán Nem hitted rózsám Három ablakos ház Egye meg a fene ezt a világot Magas a kaszárnya teteje Szőke kis lány G-wehr heraus! *Dalok az Óshazából.* Gyűjtötte: Cselsingarian Jakab, zongorára és énekhangra állította: Szabados Béla, ára: 3 korona. Dalai a következők: Fehér csikón vagtattam Pajtáskám gyere keltésken A szerelem egy nagy tenger Fia vagyok Aszlán begnek Szól a nóta lakodalom járja Törődöm én a világgal Lám milyen a lány Edes jó anyámnak írok levelet Ku'ra megy egy barna kis lány *Az ördög mátkája.* Geczy István eredeti népszimfővének legkedveltebb dalai, szerelte: Dankó Pista, ára: 1 frt. Dalai ezek: Fecske madár Bíró uram, bíró uram Nem tudtam én eddig mi a szerelem es Jaj de nagyon kerülget a szerenese Ajánljuk zenekedvelő olvasóink figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

Z. E. urak helyben. A megválasztottak névsorát már egyik helyi lap közölte, ennőlfogva mi már nem közöljük.

H. M. urnak helyben. Sorsjegye nem nyert.

Erdeklődőnek. Figyelembe sem vesszük az olyan gyerekes csipkedéseket. Hadd teljen bele az öröme. Komoly dolgot úgy sem kívánhatunk tőle.

Veritás. Szerkesztőségünk mindig módot fog találni az újpesti közönség szórakoztatására. Legközelebb ismét meglepetést szerzünk, most folynak ez ügyben az előmunkálatok.

Kertkedvelőnek. A Mühle Vilmos-féle temesvári kertészetet ismerjük. Bátran ajánlhatjuk. Tessenék arjegyüket kérni. A fanyesést legjobban most február hóban teljesíteni. Enyhe időben, a mikor a talaj fagymentes most is lehet fakat ültetni. Korán nyíló arvácskakat augusztus hóban kellett volna vetni.

— **Tudnivágyó.** A férfi szerelmet nagyon sokféle módon lehet megnyerni. Egyeseknek szerelmük akkor gyulad ki, ha a nő beiziklik, másoknak, ha cigarettázik, ha szépen tud kacintani, ha divatos ruhában jár, ha ügyesen koresolyazik, ha szépen zongorázik, ha a macskákat szereti, ha a Telefon-Hirmondóra előfizet stb. Különben erre rá fog jönni, ha szerelmes lesz.

Meghívó

a „Közérdek” szerkesztősége által f. évi február hó 4-én a „Telefon-Hirmondó”-ban rendezendő

Hangversenyre.

Kezdeté este 1/2 9 órakor vége este 1/2 10 órakor.

10 órától cigányzene.

A hangverseny a „Telefon-Hirmondó” előfizetőinek tiszteletére rendeztetik és a „Telefon-Hirmondó” minden állomásán hallható.

Urigomba

friss minőségben mindenkor kapható:

Schlesinger Armin

(Stern Lipót fia cég képviselőjénél) Budapest, Rombach-utca 6.

Ujpesten:

Huszky Izidor, vasut-utca 43. és Heimler Alajos, István-ter és templom-u. sarkán levő kereskedőknél. 3-1

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minőség: csak trágyázott.

Mauthner-féle Magvak.

Aussatzzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-érdjeggyel

valamennyi nagyobb fűszer és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 13. szám alatt letező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a miut a mellékelt rajz is mutatja.